Advies van het Comité van de Regio's over het Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)

(2005/C 231/02)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien het Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) (COM(2004) 495 def. — 2004/0167 (COD)),

gezien het besluit van de Commissie op 16 juli 2004 om het Comité van de Regio's overeenkomstig artikel 265, lid 1, van het EG-Verdrag over dit voorstel te raadplegen,

gezien het besluit van zijn voorzitter op 26 mei 2004 om de commissie „Beleid inzake territoriale samenhang" met de voorbereiding van het desbetreffende advies te belasten,

gezien de andere verordeningsvoorstellen van de Commissie betreffende resp. de algemene bepalingen voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds (COM(2004) 492 def. — 2004/0163 (AVC)) en de oprichting van een Europees grensoverschrijdend samenwerkingsverband (COM(2004) 496 def. — 2004/0168 (COD)),

gezien de Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement „Bouwen aan onze gemeenschappelijke toekomst: beleidsuitdagingen en begrotingsmiddelen in de uitgebreide Unie 2007-2013" (COM(2004) 101 def.),

gezien de Mededeling van de Commissie „Europees nabuurschapsbeleid — strategiedocument" (COM(2004) 373 def.),

gezien de Mededeling van de Commissie „Een versterkt partnerschap voor de ultraperifere regio's" (COM(2004) 343 def.),

gezien zijn verkennend rapport over „Governance en de vereenvoudiging van het beheer van de structuurfondsen na 2006" (CdR 389/2002 fin),

gezien zijn advies over het „Derde verslag over de economische en sociale samenhang" (CdR 120/2004 fin ([1])),

gezien zijn advies van 18 november 1998 over het „Voorstel voor een verordening (EG) van de Raad met betrekking tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling" (COM(1998) 131 def.) (CdR 240/98 fin ([2])),

gezien zijn door de commissie „Beleid inzake territoriale samenhang" op 4 februari 2005 goedgekeurde ontwerpadvies (CdR 233/2004 rev. 2) (rapporteur: de heer **Condorelli**, lid van de gemeenteraad van Catania, IT/ELDR),

overwegende hetgeen volgt:

1. Sinds de recente uitbreiding in mei 2004 zijn de verschillen tussen de regio's van de Europese Unie nog groter geworden. Daarom is een hernieuwde en grotere inzet nodig om de uitdagingen t.a.v. convergentie, regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid, en territoriale samenwerking aan te gaan waarvoor Europa zich ziet gesteld. Voor bedoelde territoriale samenwerking kan gebruik worden gemaakt zowel van de speciaal voor het cohesiebeleid bestemde en op de nieuwe doelstellingen van het cohesiebeleid voor 2007/2013 afgestemde instrumenten als van alle beschikbare communautaire fondsen, om te beginnen de voor het GLB en het GVB relevante fondsen.

([1]) PB C 318 van 22 december 2004, blz.1
([2]) PB C 51 van 22 februari 1999, blz.1

2. In de periode 2007/2013 moeten beleidsmaatregelen om de samenhang te vergroten, worden uitgestippeld en uitgevoerd op een wijze die in overeenstemming is met en dienstig is aan de tenuitvoerlegging van de strategieën van Lissabon en van Göteborg. Voor die strategieën die op de opbouw van een kennismaatschappij in een proces van duurzame ontwikkeling zijn gericht, waren tot dusverre vooral de lidstaten zelf verantwoordelijk, waardoor deze strategieën nog steeds niet op een samenhangende wijze in de andere beleidsvormen van de Europese Unie zijn verwerkt.

3. Daartoe moeten zowel het nationale strategisch kader als de operationele programma's in overeenstemming zijn met de door de Raad goedgekeurde strategische richtsnoeren voor de samenhang, zodat de prioriteiten van de EU naar behoren in aanmerking worden genomen.

4. De openlijk beleden noodzaak van vereenvoudiging heeft geleid tot de éénduidige koppeling van programma's en fondsen, behalve als het gaat om bepaalde categorieën van acties waarbij een programma zowel uit het EFRO als uit het Cohesiefonds wordt gefinancierd.

5. Eens te meer — en zo mogelijk méér dan ooit — wordt hiermee dus bevestigd dat de afzonderlijke programma's en fondsen moeten worden geïntegreerd en dat het cohesiebeleid met al het andere beleid van de Europese Unie dient te worden gecoördineerd.

6. In deze uit de algemene verordening voortvloeiende structuur kan het EFRO duidelijk bij de verwezenlijking van voornoemde doelstellingen (convergentie, regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid, territoriale samenwerking) aan betekenis winnen als referentieplatform voor de onderlinge koppeling van de diverse beleidsmaatregelen en programma's van de Europese Unie.

7. In diezelfde structuur, zoals die in het voorstel voor de algemene verordening en in de voorgestelde EFRO-verordening naar voren komt, wordt de verantwoordelijkheid voor die onderlinge koppeling en integratie in de eerste plaats bij de lidstaten gelegd, of anders, in de lidstaten waar dat grondwettelijk zo is geregeld, bij de regio's.

8. Plaatselijke autoriteiten, vooral in steden, krijgen in de Commissievoorstellen meer gewicht dan ooit, ook al is dat via de regionale operationele programma's. Daarbij is uitdrukkelijk bepaald dat ook daarvoor gebruik kan worden gemaakt van de mogelijkheid om een globale subsidie uit te keren, waarmee in het communautaire initiatief Urban trouwens positieve ervaring is opgedaan en die toch al bestond krachtens artikel 36, lid 4 sub b) en artikel 41 van het voorstel voor een verordening houdende algemene bepalingen inzake de structuurfondsen;

9. Die talrijke doelstellingen (aanpassing van het regionaal beleid van de lidstaten aan de EU-strategieën, subsidiariteit, vereenvoudiging, optimalisering van het gebruik van de financiële middelen enz.) met elkaar in overeenstemming en tot een goed einde brengen, vergt een zo groot mogelijke mobilisering van alle betrokken instellingen, gaande van de Commissie tot de lokale overheden, in een context waarin steeds meer wordt aangestuurd op „*multilevel governance*" en de goedkeuring van maatregelen om de consolidering van hun capaciteiten, zowel qua visie en programmering als op het gebied van beheer en toezicht, te bevorderen en — liefst bij voorbaat — te garanderen, en wel zonder ooit buiten het boekje van de eigenlijke rol van iedere instelling te gaan. Tegelijk dient de actieve medewerking aan het voorstel en de waakzaamheid van de sociale partners te worden bevorderd.

10. Daarom is het beslist noodzakelijk dat het hele pakket van verordeningen voor het cohesiebeleid van 2007 tot 2013, en in dit geval van de EFRO-verordening, nergens aanleiding geeft tot onzekerheid over de interpretatie ervan of hiaten vertoont. Integendeel, daarin moet nauwkeurig zijn vastgelegd welke rol iedere instelling heeft, waarbij de terugverwijzing naar de regelingen van de lidstaten wordt geharmoniseerd en een intensief beroep wordt gedaan op het beginsel van neutraliteit dat door alle betrokken instellingen, en om te beginnen door de Commissie, op de eerstvolgende schakel in de institutionele keten moet worden toegepast,

heeft tijdens zijn 59e zitting op 13 april 2005 (vergadering op 13 april) onderstaand advies uitgebracht.

Algemene bepalingen met betrekking tot de doelstellingen van convergentie en van regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid (hoofdstukken I en II van het Commissievoorstel)

1. **Standpunten**

1.1 Vóór alles **verzet** het Comité **zich** eens te meer met klem **tegen** iedere poging die nog zou kunnen worden ondernomen om het regionaal beleid in Europa te hernationaliseren, omdat de communautaire cohesieprogramma's een meerwaarde hebben voor de verwezenlijking van de doelstellingen van het Verdrag.

1.2 Het **wijst er nogmaals op** dat het financiële voorstel van de Commissie van 0,41 % van het BNI (of 0,46 % van het BNI als de structuurmaatregelen voor plattelandsontwikkeling en visserij worden meegerekend) voor het toekomstige cohesiebeleid een aanvaardbaar compromis kan zijn.

1.3 De Commissie heeft er volgens het Comité **terecht** heel consequent voor gekozen om voorrang te geven aan de ontwikkeling van de minst welvarende regio's van de uitgebreide Europese Unie, waarbij de middelen dienovereenkomstig in grotere mate worden geconcentreerd op acties die aldaar worden ondernomen.

1.4 Het Comité **dringt er** bij de lidstaten **op aan** om in het nationale strategische kader voor de *phasing in*-regio's adequate maatregelen te nemen, zodat ook daar de uitdaging van het concurrentievermogen op doeltreffende wijze kan worden aangegaan en het convergentieproces onder toezicht kan worden gehouden, en om daarvoor voldoende middelen uit te trekken.

1.5 Het **acht het een goede zaak** dat inspanningen worden gedaan om de administratie en het beheer van de fondsen te vereenvoudigen, ook al blijft het vraagtekens plaatsen bij de daadwerkelijke reikwijdte van de in die zin genomen maatregelen.

1.6 Het **is ingenomen** met de in dit verordeningsvoorstel uiteengezette structuur, waarin o.m. de territoriale samenwerking tot derde doelstelling van het cohesiebeleid wordt uitgeroepen, met alle niet te veronachtzamen financiële consequenties vandien, alsook met de inhoud van de daarin bepleite acties waarvan de thema's op de strategieën van Lissabon en van Göteborg zijn afgestemd. De relevantie van de in onderhavig voorstel gedane keuzen komt volgens het Comité vooral naar voren in:

— de voorrang die wordt gegeven aan acties op het gebied van onderzoek en innovatie, in het kader van zowel de doelstelling „convergentie" als de doelstelling „regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid", waarbij in het bijzonder aandacht zal moeten worden geschonken aan projecten ter ondersteuning van de samenwerking tussen instellingen voor wetenschappelijk onderzoek in de oude en nieuwe lidstaten;

— de grotere aandacht voor de problematiek van duurzame ontwikkeling middels acties voor milieubescherming, vervoer, energievoorziening en beheersing van natuurlijke en technologische risico's;

— de aandacht voor de problemen met de (ook digitale) toegankelijkheid in het kader van de doelstelling „regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid", wat een drastische vernieuwing is in vergelijking met de huidige periode;

— de toespitsing op vraagstukken in verband met stadsbeleid;

— de erkenning dat interregionale samenwerking een steekhoudend onderdeel van regionale programma's is, omdat op die manier niet alleen de convergentie tussen, maar ook het concurrentievermogen en de werkgelegenheid van de betrokken regio's kunnen worden bevorderd.

1.7 Het **betreurt** dat interregionale samenwerking, waarvoor ook in het cohesieverslag van het Europees Parlement een lans wordt gebroken, niet langer als op zich staande sector in aanmerking komt voor financiering in het kader van de doelstelling „territoriale samenwerking".

1.8 **Opmerkelijk** is volgens het Comité de bereidheid van de Commissie om de territoriale dimensie van cohesie te onderkennen, die tot uiting komt in een open opstelling, al naar gelang het geval, ten opzichte van gebieden met echt specifieke problemen (verstedelijkte en plattelandsgebieden, eilanden en berggebieden, gebieden die van visserij afhankelijk zijn, ultraperifere en dunbevolkte gebieden, regio's aan de grenzen met de nieuwe lidstaten en aan de nieuwe buitengrenzen, zeer dun bevolkte noordelijke gebieden). Het Comité is er vooral mee ingenomen dat de sociaal-economische samenhang van de Europese gebieden wordt aangemerkt als onontbeerlijk voor duurzame ontwikkeling, omdat geen enkel toekomstscenario voor Europa stand houdt zolang er nog gebieden zijn die ontwikkelingsachterstand hebben of die vanwege bepaalde geomorfologische en/of demografische kenmerken de mogelijkheden van de interne markt niet kunnen benutten. T.a.v. die gebieden én ultraperifere gebieden, overeenkomstig de status die daaraan in het Verdrag is gegeven, betuigt het Comité zijn tevredenheid over de toezegging van adequate steunmaatregelen ter compensatie van de specifieke nadelen die de ontwikkeling van dergelijke gebieden en hun onverkorte toegang tot de interne markt in de weg staan. Wel betreurt het dat niet meer aandacht wordt besteed aan de problemen die samenhangen met de vergrijzing, een van de grootste uitdagingen waar Europa de komende decennia mee te maken zal krijgen.

1.9 In de aan onderhavig Commissievoorstel voorafgaande overwegingen (1-10) worden alleen de handicaps van *bepaalde* eilandregio's onderkend, wat in strijd is met Verklaring nr. 30 bij het Verdrag van Amsterdam, zoals opnieuw bevestigd in punt J.55 van de conclusies van de Europese Raad van Nice van december 2000 en bekrachtigd bij artikel III-220 van het Verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa. Voornoemde overwegingen dienen daarom beter met de regelgeving en de daaraan te geven interpretatie in overeenstemming te worden gebracht, mede in verband met artikel 52, lid 1, eerste alinea, van het voorstel voor een algemene verordening. Hetzelfde zij opgemerkt met betrekking tot berg- en grensgebieden, in het licht van artikel III-116 van het Verdrag tot vaststelling van een grondwet voor Europa en artikel 52 van het voorstel voor een algemene verordening.

1.10 Met deze nieuwe benadering van het EU-beleid wordt impliciet toegegeven dat de lokale en regionale overheden voor het regionaal en het cohesiebeleid het bestuursniveau zijn waarop besluiten het best kunnen worden genomen en maatregelen het doeltreffendst kunnen worden uitgevoerd. Die mening werd overigens ook al verwoord door de Europese verenigingen van lokale en regionale overheden op de Conferentie van Leipzig in mei 2003. Om het optreden van de EU begrijpelijker en doeltreffender te maken en te vereenvoudigen, is het volstrekt noodzakelijk dat de burgers daar nauwer bij worden betrokken.

1.11 Het Comité is er echter van overtuigd dat het partnerschap tussen regionale overheden en lokale overheden (met name stadsgemeenten) rond gemeenschappelijke doelstellingen moet worden versterkt. Ook dient dat partnerschap op adequate wijze te worden verdiept binnen de grenzen van de nationale regelgeving en de heersende gebruiken.

1.12 Het **is ermee ingenomen** dat er ten behoeve van verstedelijkte gebieden, waar het vermogen om te innoveren en de mogelijkheden voor sociale integratie het grootst zijn, meer middelen voor doelgerichte en hoogwaardige maatregelen in het kader van operationele programma's kunnen worden samengebracht. Deze middelen moeten worden beheerd volgens een systeem van bevoegdheidsoverdrachten, overeenkomstig artikel 36 sub b), vierde alinea, van het voorstel voor een algemene verordening inzake de structuurfondsen.

1.13 Ten slotte **pleit** het **voor** een snelle goedkeuring van het hele structuurfondsenpakket, zodat er, vóór het verlopen van de termijn op 1 januari 2007, voldoende tijd is voor de bevoegde instellingen van de lidstaten om de nieuwe operationele programma's voor te bereiden, alsook voor de zo nodig door de Commissie ingestelde diensten om na te gaan of die instellingen wel over de vereiste beheerscapaciteiten beschikken.

2. **Aanbevelingen**

2.1 in de tweede alinea van artikel 1 **ook** gebieden met een demografische handicap **vermelden**;

2.2 in artikel 3 **naar** de diverse soorten investeringen **verwijzen**: investeringen in cultuurgoederen (ook in overeenstemming met de tweede alinea van artikel 8), investeringen in gebouwen en materieel voor opleidingen en een pro-actief arbeidsbeleid, en investeringen voor het functioneren van die opleidingen en de uitvoering van dat pro-actieve arbeidsbeleid, voor zover die uitgaven uit het EFRO kunnen worden gefinancierd;

2.3 de doelstellingen van het regionaal beleid en de specifieke bepalingen voor bepaalde soorten gebieden **beter op elkaar afstemmen**;

2.4 de inleidende paragraaf van artikel 5 **moet worden aangevuld met** de bepaling dat de vaststelling van de prioriteiten voor de steunverlening in het kader van de doelstelling „regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid", soepeler moet verlopen voor de regio's die met de zogenoemde „*phasing in*" te maken krijgen;

2.5 aan artikel 5, lid 3, sub a) cabotage en de transversale vluchtverbindingen tussen categorie I- en categorie II-vliegvelden **toevoegen** en, naast de interne lokale, regionale en interregionale vaarwateren, ook de zeetrajecten voor de verbinding met de (vooral kleine) eilanden**;**

2.6 in artikel 6, leden 1 en 2, **melding maken van**„samenwerking tussen maritieme regio's", met in beide gevallen de precisering dat die maritieme samenwerking zowel bilateraal als multilateraal kan zijn;

2.7 in artikel 6, lid 2, sub c) „vulkaanuitbarstingen", „bosbranden en de daardoor veroorzaakte ontbossing" aan de lijst van natuurrampen **toevoegen,** onverlet latende artikel 33, lid 1, van het voorstel voor een verordening van de Raad waarin de algemene bepalingen voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds en het Cohesiefonds zijn vastgelegd (COM/2004) 492 def.);

2.8 de in artikel 4, lid 3, opgesomde categorieën in de prioriteitenlijst van artikel 6 **opnemen;**

2.9 in artikel 7, sub a) „BTW" **vervangen door**„terugbetaalbare BTW", in overeenstemming met artikel 11 van het voorstel voor de ESF-verordening en met de regeling in het kader van de lopende programmeringcyclus;

2.10 in artikel 7, sub d) „huisvesting" **vervangen** door „huisvesting, met uitzondering van bepaalde categorieën sociaal relevante acties, zoals speciale huisvesting voor kwetsbare bevolkingsgroepen en tijdelijke woningen voor immigranten van buiten de EU, steeds binnen de grenzen van de prioritaire doelstelling 'convergentie'" ;

2.11 in de laatste alinea van artikel 9 **bepalen** dat in het in artikel 25 van het voorstel voor de algemene verordening genoemde nationale referentiekader de algemene richtsnoeren en de criteria worden opgenomen aan de hand waarvan de lidstaten en de regionale overheden ervoor moeten zorgen dat de acties die met middelen van het EFRO worden gecofinancierd en de acties die met middelen van het ESF, het FEADER en/of het EVF worden gecofinancierd, elkaar aanvullen en onderling samenhang vertonen en dat daarop tijdens en na de looptijd toezicht wordt gehouden;

2.12 zorgvuldig **nagaan** welke impact, qua sociale voordelen en stimulering van maatregelen ten behoeve van achtergestelde categorieën (personen met een handicap, personen die uitgesloten dreigen te worden, enz.), de regelgeving voor het EFRO in de meer algemene context van de voorstellen voor de hervorming van de structuurfondsenverordeningen heeft;

2.13 **benadrukken** dat de structuurfondsen kunnen bijdragen tot de integratie in multiculturele en meertalige gebieden.

Specifieke bepalingen betreffende de doelstelling „Europese territoriale samenwerking" (hoofdstuk III van het Commissievoorstel)

3. **Standpunten**

3.1 Het Comité **is ermee ingenomen** dat Europese territoriale samenwerking aan de lijst van prioriteiten voor het cohesiebeleid van de Europese Unie is toegevoegd.

3.2 Het **acht het een goede zaak** dat maritieme grenzen worden erkend bij grensoverschrijdende samenwerking. Daarom had het in zijn vorige advies (CdR 120/2004 fin) uitdrukkelijk gevraagd. Het benadrukt daarbij dat deze samenwerking van belang is om de ultraperifere regio's daadwerkelijk in hun geografische omgeving te integreren.

3.3 Het **stelt vast** dat het Europees grensoverschrijdend samenwerkingsverband uit Commissievoorstel COM(2004) 496 def. ook van toepassing is op transnationale, en dus niet alleen op grensoverschrijdende programma's. Daarom zou de naam van dit instrument moeten worden veranderd in „Europees verband voor trans-Europese samenwerking". Op die manier wordt recht gedaan aan het algemene karakter ervan.

4. **Algemene aanbevelingen**

4.1 de al met bestaande, succesvolle netwerken van lokale en regionale overheden en steden opgedane ervaring **benutten** en nieuwe netwerken op het gebied van zowel interregionale als territoriale samenwerking in Europa **ondersteunen;**

4.2 **duidelijkheid scheppen** in de bevoegdheden, procedures en tijdschema's voor de voorbereiding van de (vooral op grensoverschrijdende en transnationale samenwerking gerichte) programma's en voor de presentatie van die programma's aan de Commissie;

4.3 **erop toezien** dat ook doelstelling 3 wordt bezien binnen het strategische nationale referentiekader als herbevestiging van het engagement van de lidstaat om de programma's voor territoriale samenwerking te steunen. Daarbij dient te worden gezorgd voor adequate procedures voor nationale cofinanciering en voor meer samenhang tussen de maatregelen die op dit gebied worden genomen en

— de programma's die voor de verwezenlijking van de twee andere doelstellingen ten uitvoer worden gelegd;

— de maatregelen die met nationale en regionale middelen, door de nationale overheid of regionale overheden worden genomen;

— de maatregelen ter uitvoering van het beleid om burgerbetrokkenheid te bevorderen, de begeleidende maatregelen bij de toetreding van de kandidaat-landen en ander EU-beleid;

— de maatregelen die worden genomen in het kader van door andere internationale organisaties (zoals de OESO of de Wereldbank) gesteunde programma's voor lokale en regionale ontwikkeling;

4.4 **nagaan** hoe, in overeenstemming met de richtsnoeren voor de prioritaire doelstelling „territoriale samenwerking", zoals die zijn vastgelegd in de respectieve nationale strategische referentiekaders van artikel 25 van het voorstel voor een algemene verordening inzake het EFRO, de actieve bijdrage van de lokale en regionale overheden aan de uitwerking en toepassing van de programma's kan worden vergroot;

4.5 **uitmaken** volgens welke procedures, criteria en tijdschema's de Commissie de middelen zal verdelen en de programma's zal goedkeuren;

4.6 **duidelijkheid scheppen** in de wijze waarop begunstigden moeten worden aangewezen (artikelen 16 en 21), in de eisen die aan die begunstigden worden gesteld, in hun karakteristieke eigenschappen en taken, en in de situering en functies van de certificerende instantie;

4.7 **bepalen** dat de acties van artikel 19 soms ook in één enkele lidstaat kunnen plaatsvinden, op voorwaarde dat aan ten minste twee van de vier hierboven genoemde criteria is voldaan.

5. **Aanbevelingen**

Aanbeveling 1

Overweging 1

(1) Op grond van artikel 160 van het Verdrag is het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) bedoeld om een bijdrage te leveren aan het ongedaan maken van de belangrijkste regionale onevenwichtigheden in de Gemeenschap. Het EFRO draagt er dan ook toe bij de kloof tussen de ontwikkelingsniveaus van de verschillende regio's alsmede de achterstand van de zwakkere regio's en eilanden, met inbegrip van plattelandsgebieden, te verkleinen.	Op grond van artikel 160 van het Verdrag is het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) bedoeld om een bijdrage te leveren aan het ongedaan maken van de belangrijkste regionale onevenwichtigheden in de Gemeenschap. Het EFRO draagt er dan ook toe bij de kloof tussen de ontwikkelingsniveaus van de verschillende regio's alsmede de achterstand van de zwakkere regio's ~~en eilanden~~, met inbegrip van plattelands- en verstedelijkte gebieden, eilanden, berggebieden, dunbevolkte gebieden, grensoverschrijdende gebieden en kwakkelende industriegebieden, te verkleinen.

Motivering

Aangezien in de overwegingen 1 en 10 van onderhavig voorstel alleen de handicaps van resp. „eilanden" en „bepaalde eilanden" in aanmerking worden genomen (waarbij overigens volkomen willekeurig een verband met artikel 160 van het Verdrag wordt gelegd, wat in tegenspraak is met Verklaring nr. 30 bij het Verdrag van Amsterdam, zoals herbevestigd in punt j.55 van de conclusies van de Europese Raad van Nice van december 2000, bekrachtigd in artikel III-220 van het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa), is het nodig om meer samenhang in die overwegingen te brengen, niet alleen qua regelgeving maar ook qua interpretatie daarvan. Daarbij moet ook worden gekeken naar artikel 52, lid 1, eerste alinea van het voorstel voor een algemene verordening, waarvan de tekst letterlijk is overgenomen in artikel 10 van onderhavig voorstel. Die opmerking gaat, in het licht van dat artikel 52, ook op voor berggebieden en zou volledigheidshalve moeten worden gemaakt voor alle categorieën van gebieden met een handicap.

Aanbeveling 2

Overweging 6

Voortbouwend op de ervaringen met, en de sterke punten van, het communautair initiatief Urban als bedoeld in artikel 20, lid 1, onder b), van Verordening (EG) nr. 1260/1999 van de Raad van 21 juni 1999 houdende algemene bepalingen inzake de Structuurfondsen, moet de stedelijke dimensie worden versterkt door de activiteiten op dat gebied volledig te integreren in de door het EFRO medegefinancierde operationele programma's.	Voortbouwend op de ervaringen met, en de sterke punten van, het communautair initiatief Urban als bedoeld in artikel 20, lid 1, onder b), van Verordening (EG) nr. 1260/1999 van de Raad van 21 juni 1999 houdende algemene bepalingen inzake de Structuurfondsen, moet de stedelijke dimensie worden versterkt, wat inhoudt dat naar behoren moet worden geïnvesteerd in de doelstelling van duurzame stedelijke ontwikkeling, door de activiteiten op dat gebied volledig te integreren in de door het EFRO medegefinancierde operationele programma's.

Motivering

De stedelijke dimensie kan alleen worden versterkt als voldoende wordt geïnvesteerd in duurzame stedelijke ontwikkeling.

Aanbeveling 3

Overweging 10

Het EFRO moet de toegankelijkheidsproblemen, alsmede de problemen wegens de afstand tot de grote markten, van gebieden met een extreem lage bevolkingsdichtheid als bedoeld in Protocol nr. 6 bij de Akte van Toetreding van Oostenrijk, Finland en Zweden, aanpakken. Het EFRO moet tevens de specifieke problemen aanpakken waarmee bepaalde eilanden, berggebieden en dunbevolkte gebieden die door hun geografische ligging in hun ontwikkeling worden geremd, te kampen hebben.	Het EFRO moet de toegankelijkheidsproblemen, alsmede de problemen wegens de afstand tot de grote markten, van gebieden met een extreem lage bevolkingsdichtheid als bedoeld in Protocol nr. 6 bij de Akte van Toetreding van Oostenrijk, Finland en Zweden, aanpakken. Het EFRO moet tevens de specifieke problemen aanpakken waarmee ~~bepaalde~~ eilanden, berggebieden, plattelands- en verstedelijkte gebieden, ~~en~~ dunbevolkte gebieden en grensoverschrijdende gebieden, die door hun geografische ligging in hun ontwikkeling worden geremd, te kampen hebben.

Motivering

Door deze wijziging wordt overweging 10 in overeenstemming gebracht met de wijzigingen die op overweging 1 zijn voorgesteld. Anders gezegd worden die twee overwegingen dus *met elkaar* in overeenstemming gebracht, wat in de huidige versie niet helemaal het geval is.

Aanbeveling 4

Artikel 1, lid 2

Deze verordening bevat specifieke bepalingen inzake de behandeling van stedelijke en plattelandsgebieden, van de visserij afhankelijke gebieden, ultraperifere gebieden en gebieden met natuurlijke handicaps.	Deze verordening bevat specifieke bepalingen inzake de behandeling van stedelijke en plattelandsgebieden, van de visserij afhankelijke gebieden, ultraperifere gebieden en gebieden met natuurlijke of demografische handicaps.

Motivering

De uitdrukkelijke vermelding van gebieden met een demografische handicap — de handicap waarmee dunbevolkte gebieden te kampen hebben — moet volledigheidshalve en omwille van de samenhang in de tekst worden opgenomen.

Aanbeveling 5

Artikel 3, lid 2

Het EFRO levert een bijdrage aan de financiering van: a) productieve investeringen; b) infrastructuur; c) andere ontwikkelingsinitiatieven, met name diensten aan bedrijven, opzet en ontwikkeling van financieringsinstrumenten als risicokapitaal, lenings- en garantiefondsen en fondsen voor plaatselijke ontwikkeling, rentesubsidies, plaatselijke dienstverlening, en uitwisseling van ervaringen tussen regio's, steden en betrokken sociale, economische en milieu-actoren; d) technische bijstand als bedoeld in de artikelen 43 en 44 van Verordening (EG) nr. (…).	Het EFRO levert een bijdrage aan de financiering van: a) productieve investeringen; b) infrastructuur; c) andere ontwikkelingsinitiatieven, met name diensten aan bedrijven, opzet en ontwikkeling van financieringsinstrumenten als risicokapitaal, lenings- en garantiefondsen en fondsen voor plaatselijke ontwikkeling, rentesubsidies, plaatselijke dienstverlening, en ~~uitwisseling van ervaringen~~ samenwerking tussen regio's, steden en betrokken sociale, economische en milieu-actoren; d) technische bijstand als bedoeld in de artikelen 43 en 44 van Verordening (EG) nr. (…).; e) investeringen in cultuurgoederen;

Motivering

Territoriale samenwerking moet méér zijn dan alleen maar het uitwisselen van ervaringen: dat laatste is slechts één mogelijke vorm van samenwerking!

Gezien de positieve resultaten die tot dusverre met de EFRO-middelen zijn bereikt, verdient het bovendien aanbeveling om een duidelijke onderscheid te maken tussen investeringen in het herstel, en in de herstructurering en het exploiteren van cultuurgoederen. Ook zou uitdrukkelijk moeten worden gewezen op de subsidiabiliteit van lopende kosten, omdat de volledigheid daarmee gediend is en deze tekst op die manier met andere bepalingen elders in onderhavig voorstel (cf. artikel 8, lid 2) wordt gecoördineerd.

Aanbeveling 6

Artikel 4, lid 4

4) risicopreventie: ontwikkeling en tenuitvoerlegging van plannen om natuurlijke en technologische risico's te voorkomen of op te vangen;	4) risicopreventie: ontwikkeling en tenuitvoerlegging van plannen om natuurlijke risico's (zoals bosbranden en overstromingen) en technologische risico's te voorkomen of op te vangen;

Motivering

Bosbranden en overstromingen zijn risico's waar uitgestrekte gebieden van de EU herhaaldelijk mee te maken krijgen en moeten dus uitdrukkelijk worden vermeld.

Met de nieuwe formulering wordt bovendien duidelijk gemaakt wat onder „opvangen" moet worden verstaan. Bij dit soort gebeurtenissen (branden, overstromingen) moeten nl. maatregelen worden genomen om de negatieve gevolgen tot een minimum te herleiden (bv. de bluswerkzaamheden bij bosbranden). Deze situaties vallen immers niet onder de grote rampen waarvoor uit het Solidariteitsfonds van de EU steun wordt verstrekt.

Aanbeveling 7

Artikel 4

Een nieuw punt 10

	10) bis infrastructuur en sociale dienstverlening, waarmee nieuwe banen worden gecreëerd en de gelijkheid van kansen op het werk wordt bevorderd.

Motivering

Bepaalde acties, m.n. op het vlak van infrastructuur en sociale dienstverlening, die tijdens de periode 2000-2006 steun ontvangen, zijn niet terug te vinden in de opsomming van de gebieden waarop het EFRO zijn bijstandsverlening concentreert (artikel 4 van het verordeningsvoorstel).

Aangezien het gaat om acties die een positieve invloed kunnen hebben op de werkgelegenheid in de zogenaamde „nieuwe sectoren" met grote ontwikkelingsmogelijkheden, waar ook de EU hoog op inzet, lijkt het logisch dat deze op de lijst blijven staan.

Bovendien gaat het om een sector die een omkering zou kunnen bewerkstelligen in regio's waar de toegang van vrouwen tot de arbeidsmarkt nog erg beperkt is; een en ander zou dus ook de gelijke kansen en de mogelijkheden om gezins- en beroepsleven met elkaar te verenigen, ten goede komen.

Aanbeveling 8

Artikel 5

In het kader van de doelstelling „regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid" concentreert het EFRO zijn bijstandsverlening, in de context van regionale strategieën voor duurzame ontwikkeling, op de volgende prioriteiten:	In het kader van de doelstelling „regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid", en onverminderd de bepalingen in art. 8, concentreert het EFRO zijn bijstandsverlening, in de context van regionale strategieën voor duurzame ontwikkeling, op de volgende prioriteiten, die in de zogenoemde „phasing in"-regio's flexibeler worden toegepast:

Motivering

Met deze toevoeging strookt het advies beter met de aanbevelingen die het Comité in zijn advies over het derde cohesieverslag heeft gedaan.

Aanbeveling 9

Art. 5, lid 1

Innovatie en de kenniseconomie, door steun aan de ontwikkeling en de tenuitvoerlegging van regionale innovatiestrategieën die het ontstaan van efficiënte systemen voor regionale innovatie bevorderen, en in het bijzonder:	Innovatie en de kenniseconomie, door steun aan de ontwikkeling en de tenuitvoerlegging van regionale innovatiestrategieën die het ontstaan van efficiënte systemen voor regionale innovatie bevorderen, ~~en in het bijzonder~~ bijvoorbeeld op de volgende gebieden:

Motivering

Ieder gebied heeft zijn eigen economische en sociale kenmerken en niet alle gebieden hebben hetzelfde ontwikkelingspotentieel en dezelfde behoeften. Daarom moet grotere soepelheid worden betracht bij het vastleggen van de specifieke maatregelen in de diverse regio's en verstedelijkte gebieden in de context van de drie voor EFRO-steun gestelde prioriteiten.

Aanbeveling 10

Artikel 5, lid 1

Toevoeging van een sub e)

	e) groei- en werkgelegenheidsdynamiek van het MKB, d.w.z. bedrijfsaspecten zoals oprichting en overdracht van ondernemingen, dynamiek van ondernemingen, economische betrekkingen met het buitenland en de ontwikkeling van specialismen, alsmede het scheppen van adequate voorwaarden voor infrastructuur.

Motivering

Stimulering is vooral van belang in regio's met sociaal-economische problemen, waar de nodige voorwaarden voor de groei van economie en werkgelegenheid moeten worden geschapen.

Aanbeveling 11

Artikel 5, lid 1

Toevoeging van een sub f)

	f) oprichting van centra voor technologie en centra voor onderzoek en ontwikkeling, en deze uitrusten met apparatuur

Motivering

Om de doelstellingen van de strategieën van Lissabon en van Göteborg op het gebied van onderzoek en innovatie te verwezenlijken, moet er tevens steun komen voor de oprichting van hoogwaardige centra voor technologie en onderzoek. De actiegebieden binnen de voor artikel 5 van de EFRO-verordening voorgestelde prioriteiten zouden dan ook moeten worden afgestemd op de doelstellingen van de communautaire strategie: zoniet, dan wordt het onmogelijk om een op groei en samenhang tussen de EU-regio's gericht beleid uit te voeren.

Aanbeveling 12

Artikel 5, lid 2

Toevoeging van een nieuwe sub a)

Milieu en risicopreventie, en in het bijzonder:	Milieu en risicopreventie, ~~en in het bijzonder~~ bijvoorbeeld op de volgende gebieden: a) maatregelen die de duurzame ontwikkeling bevorderen en een duidelijke milieudimensie hebben, evenals investeringen die bijdragen tot de verwezenlijking van de milieudoelstellingen in art. 174 van het Verdrag;

Motivering

De toepassingsgebieden die in het voorstel worden genoemd, dienen als voorbeelden, net als in de huidige EFRO-verordening. Vandaar dat de tekstuele wijziging die in het advies wordt voorgesteld duidelijk moet zijn en in de lijn moet zijn met de huidige verordeningen, waarin de formulering „bijvoorbeeld op de volgende gebieden" wordt gebruikt. Bovendien wordt het voorbeeld van de duurzame ontwikkeling toegevoegd, omdat dit van bijzonder belang wordt gevonden.

Aanbeveling 13

Artikel 5, lid 2

Toevoeging van een nieuwe sub f)

	f) totstandbrenging van infrastructuur voor afvalbeheer, watervoorziening en behandeling van afvalwate.r

Motivering

Aan de prioriteit „milieu en risicopreventie" moeten maatregelen voor watervoorziening en –sanering en afvalverwerking worden toegevoegd, omdat het concurrentievermogen van de Europese regio's nog steeds te lijden heeft onder problemen op dit gebied.

Aanbeveling 14

Artikel 5, lid 3

3) toegang, buiten de grote stadscentra, tot vervoers- en telecommunicatiediensten van algemeen economisch belang, en in het bijzonder:	3) toegang~~, buiten de grote stadscentra,~~ tot vervoers- en telecommunicatiediensten van algemeen economisch belang, ~~en in het bijzonder~~ bijvoorbeeld op de volgende gebieden:

Motivering:

Grote stadscentra dienen niet op voorhand te worden uitgesloten van stimulering van de toegang tot vervoers- en telecommunicatiediensten.

Aanbeveling 15

Artikel 5, lid 3 sub a)

a) versterking van secundaire netwerken door de verbindingen met TEN-vervoersnetwerken, regionale spoorwegcentra, luchthavens en havens of met multimodale platforms te verbeteren, door transversale verbindingen met belangrijke spoorlijnen te realiseren en door de regionale en plaatselijke binnenvaart te stimuleren;	a) versterking van secundaire netwerken door de verbindingen met TEN-vervoersnetwerken, regionale spoorwegcentra, luchthavens en havens of met multimodale platforms te verbeteren, door transversale verbindingen met belangrijke spoorlijnen te realiseren en door de regionale en plaatselijke binnenvaart, cabotage, zeetrajecten met verbindingen met (vooral kleine) eilanden, havens kleiner dan die van categorie A,en transversale luchtverbindingen tussen categorie I en II-luchthavens te stimuleren;

Motivering

Eilanden hebben, ongeacht hun grootte, een aantal problemen gemeen. Zij zijn voor hun verbindingen met andere eilanden en met het vasteland afhankelijk van zee- en luchtvaart. Het lijkt goed hierop te wijzen en te benadrukken dat vooral kleine eilanden in dit opzicht met grote problemen te kampen hebben.

Door deze toevoeging wordt voorkomen dat bepaalde soorten verbindingen over zee en door de lucht die voor Europese perifere maritieme regio's onontbeerlijk zijn, over het hoofd worden gezien.

Aanbeveling 16

Artikel 6, lid 2 sub c)

c) risicopreventie, en met name verbetering van de maritieme veiligheid en bescherming tegen overstromingen, verontreiniging van de zee en van de binnenwateren, preventie van en bescherming tegen erosie, aardbevingen en lawines. De programma's kunnen betrekking hebben op het ter beschikking stellen van apparatuur en het ontwikkelen van infrastructuur, het opstellen en ten uitvoer leggen van transnationale bijstandsplannen, gemeen-schappelijke risicokarteringssystemen, en het ontwikkelen van gemeenschappelijke instrumenten voor onderzoek, preventie, bewaking en bestrijding van natuurlijke en technologische risico's;	c) risicopreventie, en met name verbetering van de maritieme veiligheid en bescherming tegen overstromingen, verontreiniging van de zee en van de binnenwateren, ~~preventie van en bescherming tegen~~ erosie, aardbevingen en seismische gevaren, vulkaanuitbarstingen, bosbranden en lawines. De programma's kunnen betrekking hebben op het ter beschikking stellen van apparatuur en het ontwikkelen van infrastructuur, het opstellen en ten uitvoer leggen van transnationale bijstandsplannen, gemeenschappelijke risico-karteringssystemen, en het ontwikkelen van gemeenschappelijke instrumenten voor onderzoek, preventie, bewaking en bestrijding van natuurlijke en technologische risico's;

Motivering

Volledigheidshalve moeten al deze soorten natuurrampen worden genoemd.

Aanbeveling 17

Artikel 6, lid 2

d) opzet van wetenschappelijke en technologische netwerken met betrekking tot onderwerpen die verband houden met de evenwichtige ontwikkeling van transnationale gebieden, en met name opzet van netwerken tussen de universiteiten en van verbindingen voor de toegang tot wetenschappelijke kennis en technologieoverdracht tussen OTO-installaties en internationale kenniscentra op het gebied van OTO, ontwikkeling van transnationale consortia voor gezamenlijk gebruik van OTO-middelen, twinning tussen instellingen voor technologieoverdracht, en ontwikkeling van gezamenlijke financiële instrumentering die is gericht op ondersteuning van OTO in de kleine en middelgrote bedrijven.	d) opzet van wetenschappelijke en technologische netwerken met betrekking tot onderwerpen die verband houden met de evenwichtige ontwikkeling van transnationale gebieden, en met name opzet van netwerken tussen de universiteiten, instellingen van hoger onderwijs en ~~van~~ verbindingen voor de toegang tot wetenschappelijke kennis en technologieoverdracht tussen OTO-installaties en internationale kenniscentra op het gebied van OTO, ontwikkeling van transnationale consortia voor gezamenlijk gebruik van OTO-middelen, twinning tussen instellingen voor technologieoverdracht, en ontwikkeling van gezamenlijke financiële instrumentering die is gericht op ondersteuning van OTO in de kleine en middelgrote bedrijven~~.~~; stimulering van de deelname van regio's in verschillende geografische posities aan ieder van deze samenwerkingsinstrumenten om het concurrentievermogen en het innovatieniveau in heel Europa op te trekken; e) stimulering van ondernemerschap en met name de ontwikkeling van het MKB, toerisme, cultuur en het gebruik van informatietechnologie.

Motivering

Door regio's die onder de doelstelling „convergentie", de doelstelling „concurrentievermogen" of de diverse overgangsregelingen vallen (bijvoorbeeld in het geval van regio's die te maken hebben met het statistisch of het natuurlijke effect) aan een en hetzelfde samenwerkingsverband te laten deelnemen, wordt de cohesie groter en wordt het gemakkelijker om ervaringen uit te wisselen.

Verder moeten de netwerken niet beperkt blijven tot universiteiten. Ook hogescholen moeten daarin worden opgenomen, omdat zij meestal dichter bij de het bedrijfsleven staan. Bovendien heeft niet iedere regio een universiteit, maar vaak wel een hogeschool.

De versterking van het ondernemerschap, de ontwikkeling van toerisme en van ICT zijn voorbeelden van ideale thema's voor een samenwerkingsverband, waar van elkaar's ervaring kan worden geleerd. Regio's kunnen nuttig voor elkaar zijn, waarbij grenzen vaak geen beletsel vormen. Daarom mag dit belangrijke onderdeel van de kenniseconomie niet worden uitgesloten van transnationale samenwerking.

Aanbeveling 18

Artikel 6, lid 3

3) vergroting van de doeltreffendheid van het regionaal beleid door stimulering van netwerkvorming en van de uitwisseling van ervaringen tussen regionale en plaatselijke instanties, waarbij de in artikel 5, leden 1 en 2, en artikel 8 bedoelde thema's centraal staan, met inbegrip van programma's voor samenwerkingsnetwerken die de hele Gemeenschap betreffen en acties in verband met onderzoek, gegevensvergaring alsmede observatie en analyse van de ontwikkelingstendensen in de Gemeenschap.	3) stimulering van de interregionale samenwerking ter vergroting van de doeltreffendheid van het regionaal beleid door ~~stimulering~~ ondersteuning van netwerkvorming en van de uitwisseling van ervaringen tussen regionale en plaatselijke instanties, waarbij de in artikel 5, leden 1 en 2, en ~~artikel~~ de artikelen 8, 9, 10 en 11 bedoelde thema's centraal staan, met inbegrip van programma's voor samenwerkingsnetwerken die de hele Gemeenschap betreffen en acties in verband met onderzoek, gegevensvergaring alsmede observatie en analyse van de ontwikkelingstendensen in de Gemeenschap. Netwerkvorming en de uitwisseling van ervaring zijn evenzovele instrumenten om de acties van de leden 1 en 2 van onderhavig artikel ten uitvoer te brengen.

Motivering

Het Comité stemt in met het Commissievoorstel om een nieuwe doelstelling „Europese territoriale samenwerking" in het leven te roepen, maar betreurt dat daaronder alleen grensoverschrijdende en transnationale samenwerking wordt begrepen en dat interregionale samenwerking daarvan wordt uitgesloten. Samenwerking tussen regio's zou dus niet verder kunnen gaan dan netwerken voor samenwerking en de uitwisseling van ervaring, net als in de bij de andere doelstellingen horende programma's. Het Comité maakt er bezwaar tegen dat die drie vormen van samenwerking, die inmiddels hun sporen hebben verdiend en tot dusverre de territoriale samenwerking in Europa hebben gekenmerkt, op die manier van elkaar worden gescheiden.

Bepaalde regio's kunnen zich — om tal van redenen — bij elkaar voelen horen, waardoor dus niet kan worden uitgesloten dat op een betrekkelijk breed gebied wordt samengewerkt.

Regio's kunnen van elkaar leren, waarbij grenzen meestal geen beletsel vormen. Daarom mogen investeringsprojecten niet bij voorbaat worden uitgesloten.

Het is van het grootste belang dat de EFRO-middelen in het kader van de doelstelling „Europese territoriale samenwerking" worden gebruikt voor de financiering van netwerken waarbinnen wordt samengewerkt op gebieden die verband houden met regio's die specifieke geografische kenmerken vertonen.

Aanbeveling 19

Artikel 7 sub a)

De volgende uitgaven komen niet voor steun uit het EFRO in aanmerking: a) BTW; b) …	De volgende uitgaven komen niet voor steun uit het EFRO in aanmerking: a) terugbetaalbare BTW; b) …

Motivering

Met deze wijziging wordt een regel bekrachtigd die nu al steeds bij EFRO-programma's wordt gehanteerd. Bovendien wordt zo voorkomen dat het communautaire cohesiebeleid een onverklaarbaar verschil vertoont met het voorstel voor de ESF-verordening.

Aanbeveling 20

Artikel 7 sub d)

d) huisvesting;	d) huisvesting, behalve, binnen de grenzen van de doelstelling „convergentie", bepaalde soorten sociale maatregelen (bv. speciale woningen voor beschermde categorieën of tijdelijke woningen voor immigranten van buiten de EU);

Motivering

Bepalen dat de uitgaven voor het bouwen of herstructureren van woningen voor bepaalde categorieën zwakkeren in de samenleving en voor de eerste vestiging van immigranten van buiten de EU, binnen de grenzen van de doelstelling „convergentie", subsidiabel zijn, lijkt te stroken met de omstandigheid dat de samenhang in Europa ook een sociaal doel heeft en dat structurele problemen als gevolg van de instroom van immigranten van buiten de EU mede met behulp van dit EU-beleid kunnen worden overwonnen.

Aanbeveling 21

Artikel 8, lid 1

Wat de acties op het gebied van stadsvernieuwing als bedoeld in artikel 25, lid 4, onder a) en artikel 36, lid 4, onder b) van Verordening (EG) nr. (…) betreft, steunt het EFRO de ontwikkeling van participatieve en geïntegreerde strategieën om de sterke concentratie van economische, ecologische en maatschappelijke problemen waarmee stedelijke agglomeraties te kampen hebben, aan te pakken. Daarbij kunnen activiteiten voor het herstel van de fysieke omgeving, de herinrichting van oude industrieterreinen, alsmede de bescherming en ontwikkeling van het historisch en cultureel erfgoed worden gecombineerd met maatregelen ter bevordering van het ondernemerschap, de plaatselijke werkgelegenheid en de ontwikkeling van de gemeenschappen, alsmede met het verlenen van diensten aan de bevolking, waarbij rekening wordt gehouden met de veranderende demografische structuren.	Wat de acties op het gebied van stadsvernieuwing als bedoeld in artikel 25, lid 4, onder a) en artikel 36, lid 4, onder b) van Verordening (EG) nr. (…) betreft, steunt het EFRO de ontwikkeling van in overeenstemming met het rechtsstelsel van de lidstaten uit te voeren participatieve en geïntegreerde strategieën om de duurzame groei te versterken en de sterke concentratie van economische, ecologische en maatschappelijke problemen waarmee stedelijke agglomeraties te kampen hebben, aan te pakken. Daarbij kunnen activiteiten voor het herstel van de fysieke omgeving, de herinrichting van oude industrieterreinen, alsmede de bescherming en ontwikkeling van het historisch en cultureel erfgoed worden gecombineerd met maatregelen ter bevordering van innovatie, de kenniseconomie, ~~van het~~ ondernemerschap, de plaatselijke werkgelegenheid en de ontwikkeling van de gemeenschappen, alsmede met het verlenen van diensten aan de bevolking, waarbij rekening wordt gehouden met de veranderende demografische structuren.

Motivering

De rechtsgrondslag voor die participatieve strategieën wint aan soliditeit als daarbij impliciet wordt verwezen naar de mogelijkheid van subdelegatie overeenkomstig artikel 36, lid 4 sub b) van de verordening tot vaststelling van algemene bepalingen, alsook naar de rechtstelsels van de lidstaten en het beginsel van subsidiariteit.

Steden spelen een doorslaggevende rol voor de ontwikkeling van een regio. Daarom is het óók belangrijk dat structuurfondsensubsidies uitdrukkelijker dan thans het geval is, aan de behoeften van steden en hun mogelijkheden in de bijbehorende regio worden gekoppeld. Zo kan een efficiënt cohesiebeleid worden gegarandeerd en kan ervoor worden gezorgd dat ook steden hun steentje bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de strategieën van Lissabon en van Göteborg. Dit kan worden bereikt met maatregelen voor duurzame stadsontwikkeling, waaronder „stadsvernieuwende" maatregelen vallen maar waarmee ook verder wordt gegaan dan stadsvernieuwing alleen.

Als het gaat om acties voor een geïntegreerde stadsontwikkeling, moeten de schijnwerpers ook worden gericht op de in de agenda van Lissabon opgenomen maatregelen ter bevordering van innovatie en van de kenniseconomie.

Aanbeveling 22

Artikel 9, lid 3

De lidstaten en de regio's zien toe op de complementariteit en de consistentie tussen, enerzijds, de acties die worden medegefinancierd uit het ELFPO en die welke worden medegefinancierd uit het EVF en, anderzijds, de acties die worden medegefinancierd uit het EFRO. Daartoe stellen de lidstaten, voor wat de acties in het kader van de punten 1), 3) en 5) betreft, bij de voorbereiding van de operationele programma's duidelijke afbakeningscriteria vast voor, enerzijds, de acties die door het EFRO moeten worden gesteund op grond van dit artikel, en, anderzijds, de acties die door het ELFPO moeten worden gesteund op grond van artikel 49, lid 1), onder a), b) en i), van Verordening (EG) nr. (…), voor plattelandsgebieden, of door het EVF op grond van artikel (…) van Verordening (EG) nr. (…) voor van de visserij afhankelijke gebieden.	In het kader van de operationele programma's overeenkomstig artikel 36 van de Verordening van de Raad (EG) (…) zien de ~~De~~ lidstaten en de regio's ~~zien~~, overeenkomstig de cooördinatie-richtsnoeren van artikel 25, lid 4 sub c), toe op de complementariteit en de consistentie tussen, enerzijds, de acties die worden medegefinancierd uit het ELFPRO en die welke worden medegefinancierd uit het EVF en, anderzijds, de acties die worden medegefinancierd uit het EFRO. Daartoe stellen de lidstaten en de regio's, voor wat de acties in het kader van de punten 1), 3) en 5) betreft, bij de voorbereiding van de operationele programma's duidelijke afbakeningscriteria vast voor, enerzijds, de acties die door het EFRO moeten worden gesteund op grond van dit artikel, en, anderzijds, de acties die door het ELFPO moeten worden gesteund op grond van artikel 49, lid 1), onder a), b) en i), van Verordening (EG) nr. (…), voor plattelandsgebieden, of door het EVF op grond van artikel (…) van Verordening (EG) nr. (…) voor van de visserij afhankelijke gebieden. Tevens moeten lidstaten en regio's regelingen treffen om tijdens de looptijd van de programma's te controleren of aan die criteria voor complementariteit en consistentie is voldaan.

Motivering

Dit wijzigingsvoorstel is vooral bedoeld om een verband te leggen tussen de daarom in de voorgestelde tekst genoemde coördinatieverordening en de op die manier extra kracht bijgezette richtsnoeren van artikel 25, lid 4 (nationaal referentiekader).

Dat naast de lidstaten ook de regio's worden genoemd, lijkt aangewezen, omdat die toevoeging in overeenstemming is met de voor het begin van de alinea voorgestelde tekst.

De zin die ter afsluiting van deze alinea wordt voorgesteld, betreft een standaardregeling van het communautaire „*acquis*" waarvan het doel is om de programma's waarop deze van toepassing is, te versterken.

Aanbeveling 23

Artikel 11

Overeenkomstig de extra toewijzing als bedoeld in artikel 16, lid 1, onder d), van Verordening (EG) nr. (…) en in afwijking van artikel 3, lid 2, van deze verordening draagt het EFRO bij in de financiering van exploitatiesteun in de ultraperifere regio's ter compensatie van de extra kosten op de in artikel 4 vastgestelde gebieden alsmede op de volgende gebieden, met uitzondering van producten van bijlage I bij het Verdrag: a) steun voor goederenvervoerdiensten en startersteun voor vervoerdiensten; b) steun die verband houdt met opslagproblemen, overdimensionering en onderhoud van productiemiddelen, en gebrek aan menselijk kapitaal op de plaatselijke arbeidsmarkt.	Overeenkomstig de extra toewijzing als bedoeld in artikel 16, lid 1, onder d), van Verordening (EG) nr. (…) en in afwijking van artikel 3, lid 2, van deze verordening draagt het EFRO bij in de financiering van exploitatiesteun in de ultraperifere regio's ter compensatie van de extra kosten op de in artikel 4 vastgestelde gebieden alsmede op de volgende gebieden, met uitzondering van producten van bijlage I bij het Verdrag: a) steun voor goederenvervoerdiensten en startersteun voor vervoerdiensten; b) steun die verband houdt met opslagproblemen, overdimensionering en onderhoud van productiemiddelen, en gebrek aan menselijk kapitaal op de plaatselijke arbeidsmarkt. Ook draagt het EFRO bij in de investeringskosten die voortvloeien uit de ligging van ultraperifere regio's; het gaat i.h.b. om de kosten van de vervoersinfrastructuur die nodig is om de territoriale versnippering op te vangen, en de kosten die gepaard gaan met snelle bevolkingstoename.

Motivering

In het specifieke programma zou het niet alleen moeten gaan om functioneringskosten, maar ook om de investeringen als gevolg van de voor ultraperifere gebieden kenmerkende omstandigheden. Sommige ultraperifere regio's vallen nu al gauw niet meer onder doelstelling 1, wat niet wegneemt dat ze hun vaste handicaps als gevolg van hun ultraperifere ligging behouden en dat de bijbehorende investeringen, waarvoor tot dusverre in het kader van het cohesiebeleid subsidie werd gegeven, ook in de toekomst nodig zullen blijven.

Aanbeveling 24

Artikel 12, lid 6

6) De regelingen voor de tenuitvoerlegging van het operationele programma, die omvatten: a) aanwijzing door de lidstaat van alle in artikel 14 genoemde eenheden; b) een beschrijving van de toezicht- en evaluatiesystemen en de samenstelling van het toezichtcomité; c) een omschrijving van de procedures voor de beschikbaarstelling en de overmaking van de financiële middelen, om de doorzichtigheid van deze geldstromen te verzekeren; d) de maatregelen om ervoor te zorgen dat bekendheid aan het operationele programma wordt gegeven; e) een beschrijving van de tussen de Commissie en de lidstaat overeengekomen procedures voor de uitwisseling van computergegevens om te kunnen voldoen aan de in Verordening (EG) nr. (…) gestelde eisen met betrekking tot de betaling, het toezicht en de evaluatie.	6) de regelingen voor de tenuitvoerlegging van het operationele programma, die omvatten: a) aanwijzing door de lidstaat van alle in artikel 14 genoemde eenheden; b) een beschrijving van de toezicht- en evaluatiesystemen en de samenstelling van het toezichtcomité; c) een omschrijving van de procedures voor de beschikbaarstelling en de overmaking van de financiële middelen, om de doorzichtigheid van deze geldstromen te verzekeren; d) de maatregelen om ervoor te zorgen dat bekendheid aan het operationele programma wordt gegeven; e) een beschrijving van de tussen de Commissie en de lidstaat overeengekomen procedures voor de uitwisseling van computergegevens om te kunnen voldoen aan de in Verordening (EG) nr. (…) gestelde eisen met betrekking tot de betaling, het toezicht en de evaluatie~~.~~; f) een beschrijving van de procedures voor de inschakeling overeenkomstig artikel 10 van de Verordening van de Raad (EG) nr. (…) van de lokale en regionale overheden door iedere lidstaat die het operationele programma mede presenteert, in de voorbereidende fase van dat programma, en in de programma's waarin vervolgens is voorzien;

Motivering

Ook op de doelstelling „territoriale samenwerking" moeten de lidstaten de regels van het partnerschap toepassen. Men denke daarbij vooral aan partnerschappen van lokale en regionale overheden (zo is het ondenkbaar dat programma's voor grensoverschrijdende samenwerking worden bedacht en uitgevoerd zonder dat de lokale gemeenten aan weerszijden van de grenzen daar van meet af aan volop bij worden betrokken; *idem dito* voor steden in het geval van stedennetwerken). Om het welslagen van de operationele programma's te garanderen, moet dus beslist als voorwaarde voor de goedkeuring van de door de Commissie voorgestelde operationele programma's worden gesteld dat een indicatie wordt gegeven van de wijze waarop iedere belanghebbende lidstaat die regels heeft toegepast en de wijze waarop die lidstaat van plan is om die regels bij de uitvoering van bedoelde operationele programma's toe te passen.

Aanbeveling 25

Artikel 12

Toevoeging van nieuw lid

	De lidstaten zien erop toe dat de lokale en regionale overheden aan de programmering en het beheer van grensoverschrijdende en transnationale samenwerkingsprojecten deelnemen, alsmede aan het toezicht daarop.

Motivering

Er moet voor worden gezorgd dat regionale overheden een rol spelen in alle etappes van grensoverschrijdende en transnationale samenwerkingsprogramma's.

Aanbeveling 26

Artikel 14, lid 3

Elke aan een operationeel programma deelnemende lidstaat wijst vertegenwoordigers aan die zitting hebben in het in artikel 64 van Verordening (EG) nr. (…) bedoelde toezichtcomité.	Elke aan een operationeel programma deelnemende lidstaat wijst vertegenwoordigers aan die zitting hebben in het in artikel 64 van Verordening (EG) nr. (…) bedoelde toezichtcomité, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat de lokale en regionale overheden naar behoren zijn vertegenwoordigd, naar gelang van de institutionele en constitutionele ordening van hun respectieve lidstaat.

Motivering

Gezien de inbreng van de lokale en regionale overheden en de positieve resultaten daarvan in het kader van Interreg III A, B en C, brengen de beginselen van partnerschap en subsidiariteit met zich mee dat iedere lidstaat ervoor zorgt dat in zijn nationale delegatie in het toezichtcomité van het operationele programma vertegenwoordigers van lokale en regionale overheden zitting hebben. Wie dat moeten zijn, dient per geval te worden bekeken.

Brussel, 13 april 2005

De voorzitter
van het Comité van de Regio's
Peter STRAUB